

КУН МАВЗУЛАРИ

Ўзбекистонда ноқонуний миграцияни ташкил этганлик учун жиноий жавобгарлик жорий этиш режалаштирилмоқда

Озодлик

дақиқа аввал

Ўзбекские трудовые мигранты в аэропорту Ташкента. Иллюстративное фото

Ўзбекистонда Миграция агентлиги томонидан таклиф этилган ва ноқонуний миграцияга қарши курашишга қаратилган қонун лойиҳаси жамоатчилик муҳокамасига қўйилди.

Лойиҳага кўра, нафақат ноқонуний миграцияни ташкил этиш, балки унга раҳбарлик қилиш ёки бундай фаолиятга кўмаклашиш учун ҳам жиноий

жавобгарлик белгилаш таклиф этилмоқда.

Жиноятнинг асосий таркиби учун уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёки озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилмоқда. Энг оғир ҳолатларда эса 15 йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси қўлланиши мумкин.

Ҳозирда Жиноят кодексининг 223-моддаси чет элга қонунга хилоф равишда чиқиш, Ўзбекистонга кириш ёки давлат чегарасидан ўтиш учун жазони назарда тутди. Бироқ кодексда одамларнинг ноқонуний ҳаракатланишини ташкил этиш учун алоҳида модда мавжуд эмас.

Янги қонун лойиҳаси орқали ушбу ҳуқуқий бўшлиқни тўлдириш таклиф қилинмоқда. Жиноят кодексига Ўзбекистонга ноқонуний кириш, мамлакатдан чиқиш ёки унинг ҳудуди орқали транзит ҳаракатланишни ташкил этиш, унга раҳбарлик қилиш ёки кўмаклашиш учун жавобгарликни белгилайдиган 223-1-модда киритилиши режалаштирилган.

Мазкур норма хорижий фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахслар ва Ўзбекистон фуқароларининг ноқонуний ҳаракатланиши билан боғлиқ хатти-ҳаракатларга нисбатан қўлланиши мумкин. Хусусан, чегара орқали ноқонуний олиб ўтиш учун транспорт ёки турар жой тақдим этиш ҳам жавобгарликка сабаб бўлиши мумкин.

Қонун лойиҳасининг жамоатчилик муҳокамаси 8 сентябрга қадар давом этади.

Қонун лойиҳасига нима туртки бўлди?

Қуйидаги контекстни биринчи абзацдан кейин қўшиш мумкин:

Сўнгги йилларда ўзбекистонликларни АҚШ, Европа ва бошқа давлатларга ноқонуний йўллар билан олиб боришни ваъда қилган воситачилар билан боғлиқ кўплаб ҳолатлар хабар қилинди. Айримлар АҚШга Мексика орқали олиб ўтиш учун бир кишидан ўн минглаб доллар талаб қилган. [Масалан, 2024 йилда Тошкент, Бухоро ва Самарқандда ўтказилган тезкор тадбирларда](#) фуқароларни АҚШга Туркия, Европа ва Лотин Америкаси давлатлари орқали олиб боришни ваъда қилиб, 18 мингдан 40 минг долларгача сўраган шахслар ушланган эди. [Fox News томонидан келтирилган](#) АҚШ Чегара ва божхона хизматининг ички маълумотларига кўра, 2021 йил октябридан 2023 йил октябригача АҚШ–Мексика чегарасини ноқонуний кесиб ўтишга уринган Ўзбекистон фуқаролари билан боғлиқ 13 624 та ушлаш ҳолати қайд этилган.

Муаммо кейинги даврда ҳам давом этди. [2025 йил ноябрида президент ҳузуридаги йиғилишда](#) ноқонуний миграция ва хорижга ишга жўнатиш бўйича

сохта консалтинг хизматлари кўпайгани қайд этилиб, бундай фаолиятни ташкил қилиш ва унга кўмаклашиш учун жиноий жавобгарлик жорий этиш масаласини ўрганиш топширилган эди.

Польша Чегара хизмати маълумотига кўра, 2026 йил июлида Беларусь–Польша чегарасидан ноқонуний ўтган мигрантларни пул эвазига мамлакат ичкарасига ташиб турган Ўзбекистон фуқароси Польша ҳудудидан чиқариб юборилган. У аввал Замосць шаҳридаги жазони ижро этиш муассасасида қамоқ жазосини ўтаб чиққан. Польша расмийлари унинг мамлакатда қолишини жамоат хавфсизлиги ва тартибига таҳдид деб баҳолаб, Польша ҳамда бошқа Шенген давлатларига киришини 10 йилга тақиқлаган.

Аниқлик учун “сўнгги пайтларда кескин кўпайди” деб ёзишдан кўра, “кўплаб ҳолатлар хабар қилинди” дейиш маъқул. Чунки расмийлар жиноятлар сони бўйича йилма-йил таққосланадиган тўлиқ статистикани эълон қилмаган.

Озодлик

- ozodlikmail@gmail.com
- uzbek@rferl.org
- WhatsApp / Telegram / Signal
- +420724740755 | +420602612713